

PAARD

JAAR
JAAR
JAAR
JAARVERSLAG

VER
VERSLAG

2019
2019
2019
19

INLEIDING

Nadat in 2018 met ruim 250.000 mensen alle bezoekers-records in PAARD werden gebroken was 2019 wederom een topjaar. De teller bleef nu weliswaar nipt onder het kwart miljoen, maar dat is nog altijd zeer veel hoger dan aan het begin van de Kunstenplanperiode 2017-2020 kon worden verwacht.

Inhoudelijk werden er diverse slagen gemaakt, hetgeen leidde tot verbeterde zaalbezetting, nieuw publiek en een groter landelijk bereik. PAARD verzorgde in 2019 een primeur door met Green Garden mede aan de wieg te staan van een grootschalig buitenfestival op het Malieveld.

POSITIONERING EN BEREIK

PAARD is hét popcentrum in de Haagse regio en draagt met zijn programma's bij aan de levendigheid van de stad en aan de emancipatie en zelfexpressie van substantiële groepen in de samenleving. PAARD presenteert zich regionaal maar ook landelijk trots als grootste poppodium in de regio Zuid Holland.

Afgelopen jaren waren de succesvolste in de historie van PAARD en met 704 programma's in 2019 en bijna een kwart miljoen bezoekers barstten we uit onze voegen. We streven er nu naar een extra zaal met een capaciteit van 600 bezoekers op de Prinsegracht te realiseren en om de popprogrammering in de grote zaal van Amare met een capaciteit van 2500 bezoekers te gaan verzorgen. Het zijn kansen die PAARD niet wil laten liggen om de groeiende stad Den Haag als (pop)muziekstad op de kaart te houden.

We programmeren nationale en internationale publiekslievelingen, maar we gaan zeker niet alleen voor de grootste gemene deler. Integendeel: onze programma's zijn uitermate divers en dat geldt ook voor het publiek. In onze programmering en publieksbereik zoeken we doorlopend naar balans tussen regionale, nationale en internationale artiesten. Internationaal zijn we misschien een kleine speler, maar festivals als Grauzone, ReWire en Mondriaan Jazz trekken wel degelijk publiek van over de grens.

Met deze programmatische spreiding wordt succes behaald. De gemiddelde zaalbezetting bedroeg in 2018 68,3 % en in 2019 72,4 %.

Net als in voorgaande jaren groeide het bereik van PAARD. Op de overvolle sociale media nam de 'reach' toe met zo'n 9%. De PAARD-website trok in 2019 1,2 miljoen bezoeken wat een stijging van 22% ten opzichte van 2018 is.

Dat er nieuw publiek bereikt werd, blijkt o.a. uit de stijging van nieuwe website-gebruikers: deze stijging was 22% hoger dan in de voorgaande periode. Ook het buitenlands bezoek aan de PAARD-website steeg met een kwart tot ruim 10% van het totaal aantal website bezoeken.

Deze cijfers onderbouwen een opvallende tendens die ook in de kaartverkoop te zien is: de landelijke uitstraling van PAARD begint zich steeds duidelijker te manifesteren. Waar in de voorgaande jaren zo'n 70% van de kaartkopers uit de direct Haagse regio kwam, is dat nu (bij ongeveer gelijkblijvende bezoekersaantallen) zo'n 60%. Het is duidelijk: de programmering heeft een sterkere landelijke aantrekkingskracht en meer bezoekers zijn bereid een lange reis te ondernemen om een evenement in PAARD bij te wonen.

De bezoekersherkomst laat in percentage het volgende beeld zien:

Den Haag e.o.	60%
Rotterdam:	6,5%
Amsterdam:	4,5 %
Utrecht:	2,5%
Overig nationaal:	19%
Internationaal:	7,5 %

Een poppodium is in onze ogen meer dan een gebouw. We zijn ook expertisecentrum en aanjager van popcultuur binnen en buiten de stad. Binnen Den Haag is PAARD een voortrekker in het nachtleven, werken we met vele culturele partners samen en creëren we daarmee een breed aanbod van avond- en nachtprogrammering, festivals en andere evenementen, zowel in ons eigen pand als daarbuiten. PAARD levert op verschillende niveaus actieve bijdragen aan de Haagse muzikscene: naast het aanbieden van een uitgebreid, breed en veelzijdig popaanbod stimuleert PAARD ook jong talent op diverse manieren. In Paardcafé treden wekelijks meerdere jonge of gevorderde bands op. In 2019 stonden maar liefst 249 bands

op het PAARDcafé -podium. Degenen die daarvan de meeste indruk maakten, worden door onze programmeurs geboekt als support act in de PAARD-zalen of op de verschillende festivals die PAARD organiseert.

In de nachten is het PAARDcafé voor de dansers en vertoont een brede selectie lokale DJ's hun kunsten binnen verschillende concepten. Omdat deze concepten terugkerend zijn, werken de DJ's ook daadwerkelijk aan hun skills en kunnen zij de nodige vliegreuen maken om zich te ontwikkelen.

Eens per jaar brengt PAARD een vinylsingle uit met daarop twee veelbelovende Haagse acts. Deze twee acts ontvangen ook een jaar lang ondersteuning van PAARD die zij zelf mogen invullen om hun live set naar een hoger niveau te tillen. In 2019 maakte de Haagse band AVA NOVA hiervan gebruik en oefenden zij meerdere keren hun liveshow (inclusief licht- en geluidstechniek) op de PAARD-podia ter voorbereiding van hun headline show begin 2020.

Een vaste samenwerking met het General Urban Arts Platform (GUAP) biedt tweemaandelijks een podium aan Hip Hop- en R&B-talent. Binnen deze samenwerking worden de deelnemers ook op hun zakelijke ontwikkeling gecoached.

Met de terugkerende samenwerking 'Woorden Worden Zinnen' wordt door nieuw talent poëzie, woordkunst en performance op een uitnodigende manier in PAARD gebracht.

PAARD speelt een actieve rol in de Haagse Nachtraad en zet zich zo in voor het Haagse nachtleven. Met het jaarlijkse PAARD-initiatief 'Clubhopping' dragen we bij aan de samenwerking tussen verschillende, voorheen solitair optredende, uitgaansgelegenheden en aan levendigheid in de stad. De deelnemende clubs openen gezamenlijk de deuren. Met gratis toegang tot en gratis vervoer van en naar de deelnemende locaties kan het publiek op ontdekkingstocht door het diverse Haagse nachtleven.

REGULIERE PROGRAMMERING

CONCERTEN EN FESTIVALS:

Binnen de concertprogrammering werd meer ingespeeld op het feit dat de jaaragenda van PAARD een aantal ankers kent in de vorm van terugkerende festivals. In het kielzog van Grauzone, een festival dat geïnspireerd is op en de hedendaagse varianten toont van de underground- en DIYcultuur van de jaren tachtig, werden door het jaar heen concerten van internationale vaandeldragers en opvolgers van deze aanpak gepresenteerd, zoals Public Image Limited, A Certain Ratio, Algiers en Le Butcherettes.

De samenwerking met avantgarde-festival Rewire zorgde voor een goede voedingsbodem om ook de „moeilijkere“ concerten een plek te geven, waarbij bijv. ook met de Fluister-organisatie werd samengewerkt voor concerten van Poppy Ackroyd, Laibach en Emma Ruth Rundle.

Het door PAARD georganiseerde Mondriaan Jazz festival is voedingsbodem voor het groeiende aandeel van jazz in de concertprogrammering, waardoor onder meer Kamasi Washington, Mammal Hands en Ambrose Akinmusire in de Haagse popzaal optraden.

Gecomponeerde muziek heeft ook zijn plaats in PAARD. De concertserie Symphonic Junction met het Residentie Orkest trekt inmiddels landelijke aandacht. De concerten met Anneke van Giersbergen en Sven Hammond waren te zien op de nationale TV en van eerstgenoemd project verscheen een in PAARD opgenomen live-CD. Edities van concerten uit deze serie worden inmiddels in sommige gevallen ook in andere zalen zoals 013 geprogrammeerd.

De nieuwe golf neoklassieke muzikanten wordt al jaren door PAARD geprogrammeerd. Zo vonden er in 2019 concerten van Joep Beving (in de Nieuwe Kerk), Christine Ott en Martin Kohlstedt plaats.

GROOTSTEDELIJKE PROGRAMMA'S:

Vanaf 2018 besloot PAARD de programma-afdeling uit te breiden met een programmeur die specifiek het nieuwe grootstedelijke geluid zou laten horen. Zo waren er uitverkochte shows van nationale uitblinkers als Broederliefde, Kraantje Pappie en Rico & Sticks tot internationale vedettes als Grandmaster Flash en Black Milk. PAARD bood ruimte aan lokale initiatieven, zoals de tweemaandelijks GUAP Night in het PAARDcafé en de urban netwerkbijeenkomst tijdens de Haagse Hiphopweek in juni. Woorden Worden Zinnen, het platform voor woordkunst in de breedste zin van het woord, kende in januari 2019 een hoogtepunt in de samenwerking met het door Writers Unlimited georganiseerde Winternachten festival met een uitverkocht programma in de kleine zaal met nationale en internationale sprekers en muzikanten. Ook binnen de urban programmering is de rode

draad een zo divers mogelijk programma aan te bieden, variërend van spoken word en educatie tot de (inter) nationale top van de live Hip Hop.

In augustus 2019 vond in samenwerking met evenementenorganisaties Vunzige Deuntjes en LITT Events een nieuw opgericht dance festival op het Malieveld plaats onder de naam Green Garden dat bij de eerste editie maar liefst vijfduizend bezoekers op de been wist te brengen.

NACHTPROGRAMMERING:

De hiervoor genoemde organisaties zijn ook betrokken bij een deel van de nachtprogrammering, waarin je ook zag dat de focus verschoof van house en techno naar meer cultureel diverse muziekstromingen. De liefhebbers van grootstedelijke muziek konden hun hart ophalen bij evenementen als de reguliere Vunzige Deuntjes, Voltage, No Diggity en De Danshal. Er stonden ook niet-Westerse dansavonden op het programma; Dabke Night en Yallah Yallah waren bijvoorbeeld feesten met muziek uit het Midden-Oosten, terwijl Lovumba, Fiesta Macumba en Papi Chulo er waren voor liefhebbers van Latijns-Amerikaanse dansmuziek.

De programmering is dan ook eerder doelgroepgericht dan genregericht. PAARD streeft er continu naar nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan en diverse (sub)culturen de kans te geven om samen programma's te ontwikkelen. Bij het organiseren van de clubavonden werd voor een groot deel samengewerkt met (professionele) evenementenorganisaties uit Den Haag en de rest van Nederland.

Om ook enthousiaste Hagenaars zonder professionele organisatie achtergrond de kans te kunnen geven een dansavond te organiseren, riep PAARD de 'concepten-wedstrijd' in het leven. Daar kwamen enthousiaste reacties op en in 2018 en 2019 kregen drie winnaars de kans hun concepten in PAARD te organiseren met de benodigde hulp en ondersteuning. En met groot succes!

Twee van de uit de wedstrijd voortgekomen concepten, Mama Africa en Molotov, werden geprogrammeerd in de grote zaal van PAARD en hebben zelfs hun weg gevonden naar andere podia.

Buiten een groot aanbod aan programma's voor (Haagse) jongeren tussen de 18 en 35 jaar, biedt PAARD in het bijzonder een breed scala aan concepten voor binnen- en buitenlandse studenten met betaalbare entreprijzen of gratis entree. Dit jaar is in samenwerking met het Koninklijk Conservatorium (KonConnect) het nachtprogramma KC Night x KABK gelanceerd. Ook biedt PAARD verschillende nachtprogramma's voor de 40+-doelgroep die graag uitgaat en danst met en tussen leeftijdsgenoten. Ook was er ruimte om helden uit de house-scene uit te nodigen, zoals Mr. Scruff, Joost van Bellen, Guy Tavares, Benny Rodrigues en Michel de Hey. Met bijzondere feestdagen zoals Koningsnacht en Oud en Nieuw organiseert PAARD eigen feesten met resident-dj's, zodat die ook de kans krijgen om voor een groter publiek te draaien.

PAARD blijft een populaire (afterparty)locatie tijdens stadsevenementen als The Hague Rainbow festival afterparty, Rewire, Today's Art, Haagse Popweek, Popronde, Oh Oh Intro, HOP Eindfeest, XXL-mas en Clubhopping.

LOCATIEPROGRAMMA'S:

PAARD organiseerde zelf ook programma's op locatie. Festivals als Mondriaan Jazz, Grauzone, Sniester en Green Garden vonden (deels) buiten het eigen gebouw plaats.

In samenwerking met Projazz werden jazzconcerten van Bill Laurance, Phronesis, Aaron Parks & Little Big en Gilad Hekselman in het Koorenhuis geprogrammeerd.

De Nieuwe Kerk bleek opnieuw een prachtige locatie voor meer verstilde concerten van Jasper Steverlynck en Joep Beving.

Een net zo fraaie Haagse plek is het in de open lucht gelegen Zuiderparktheater. Daar organiseerde PAARD in de zomermaanden shows van binnenlandse (De Dijk, The Kik, Typhoon, NITS enz.) en buitenlandse (Graham Nash, Jose Gonzalez, Amadou & Mariam enz.) topartiesten. Toch lieten zich daar de nadelen van locatieprogramma stevig voelen. De productiekosten zijn er veel hoger en de (horeca)inkomsten veel lager dan in het eigen gebouw. Het leidde tot disproportioneel grote verliezen, die een heroverweging m.b.t. deze soort programma's in de toekomst noodzakelijk maken.

Desalniettemin: bezoekerscijfers zijn binnen de reguliere programmering niet de enige graadmeter. Zonder wrijving geen glans, zonder experiment geen vooruitgang en zonder mislukking geen toekomstig succes. Programmeren is (verantwoord) risico nemen. Risico's horen sowieso bij het functioneren van een poppodium, omdat deze bijna uitsluitend bij de programmerende partij liggen.

Voor reguliere programmering gaat PAARD uit van een dekingsgraad van 100 % (recette versus programmakosten). Programma's met veel bezoekers financieren zo intern minder goed bezochte programma's. Toch is dat koorddansen, dat door poppodia als een tweede natuur wordt beoefend, soms niet toereikend om

inhoudelijk scherp te kunnen programmeren.

Bij een concert dat beter loopt dan verwacht gaat de meeropbrengst aan kaartverkoop (bijna helemaal of zelfs geheel) naar artiest en agent. Bij een concert dat minder goed loopt dan verwacht blijft de garantiesom van de artiest gewoon staan. PAARD blijft daarom op zoek naar aanvullende financieringsvormen om ook die kwetsbare programmering in stand te kunnen houden. Met extra geld kunnen de risico's bij bepaalde artiesten of bij het proberen te bereiken van nieuwe doelgroepen worden verzekerd. Het zorgt voor broodnodige dynamiek en de mogelijkheid onderscheidend ten opzichte van andere podia te programmeren. Iedere programmeur maakt immers zijn eigen afweging bij welke programma's hij/zij wel of niet artistieke keuzes wil maken en waarbij de pure bedrijfsmatige argumenten minder doorslaggevend zijn.

EDUCATIE:

Ook in 2019 waren de pijlers van het educatieprogramma in PAARD Rockster in de Beatstad en de jINC Bliksemstages.

Rockster in de Beatstad is de jaarlijkse schoolvoorstelling die PAARD neerzet in samenwerking met Cultuurschakel en bandcoachingsorganisatie Ready To Play en die aansluit op het programma Cultuuronderwijs op z'n Haags (COH). Leerlingen uit de laatste twee groepen van het basisonderwijs en eerste twee klassen van het voortgezet onderwijs komen naar PAARD om te leren over de rijke geschiedenis van de Haagse popmuziek en om zelf te ervaren hoe het is om op een echt podium voor echt publiek muziek te maken.

Bij de jINC Bliksemstages komen per editie een tiental leerlingen uit veelal achterstandssituaties op bezoek in PAARD, waar ze een rondleiding krijgen met uitleg over wat er allemaal in PAARD gebeurt en wat daarvoor nodig is. Vervolgens krijgen alle leerlingen in kleinere groepjes workshops audio en licht.

Deze stages worden georganiseerd in samenwerking met de organisatie jINC, die er speciaal op gericht is kinderen uit achterstandssituaties kennis te laten maken met een wereld buiten de hunne.

De oude bekende Kunstbende presenteerde zich in 2019 weer in PAARD met de regionale selectieronde voor Zuid Holland.

Daarnaast heeft PAARD in 2019 meer educatieprogramma voor volwassenen aangeboden.

De serie Correspondent Colleges, bijvoorbeeld, met gasten als Rutger Bregman ("De Meeste Mensen Deugen"), Joris Luyendijk ("Het Zijn Net Mensen") en Jelmer Mommers ("Is het te Laat voor het Klimaat?").

Gedurende het eerste trimester van het jaar gaf Arris Roordink een uitverkochte cursus popgeschiedenis in het PAARDCafé, waarvoor alle veertig kandidaten slaagden. Ook binnen de concertprogrammering bieden we pop-historische verdieping.

In het kader van het tot 2022 (50 jaar PAARD!) doorlopende concept Heroes boekt PAARD internationale muzikhelden die als grondleggers van het huidige muzieklandschap kunnen worden gezien. Deze concerten worden van context voorzien door gedrukte essays die de betreffende artiest in muzikaal en maatschappelijk perspectief plaatsen.

Voor (aspirant)-muzikanten was er de reeks Meet the Urban Pros (wederom in samenwerking met Cultuurschakel), een programma waar men, zoals de titel al doet vermoeden, professionals uit de urban scene kan leren kennen door interviews en Q & A's.

En tenslotte het Live Sound Education programma: vier dagen waarin de gevorderde geluidstechnicus een dieptecursus krijgt en zodoende zijn of haar capaciteiten op het gebied van audio een flinke boost geeft.

CULTUREEL ONDERNEMERSCHAP

PAARD behoort tot de grootste culturele instellingen van Den Haag. Onze verantwoordelijkheid voor het Haagse cultuurbestel verplicht ons een professionele bedrijfsvoering te onderhouden en te zorgen voor een organisatie die financieel en personeel incasseringsvermogen heeft. In onze financiering streven we naar een gezonde mix van publieksinkomsten, subsidies en fondsen, verhuur en andere financieringsbronnen.

Het streven is daarbij dat er een passende reserve is om risico's af te dekken. PAARD verdient ruim 70% van de inkomsten zelf door middel van recettes en horeca-omzet, maar die zelfredzaamheid heeft als nadeel dat onze inkomsten conjunctuurgevoelig zijn.

Daarom houden wij doorlopend bij hoe de verkoop zich verhoudt tot de kosten; aan de hand van de kaartverkoop kunnen we vrijwel 'live' monitoren wat het te verwachten financiële eindresultaat van de concerten en evenementen zal zijn.

MARKETING:

Bij onze marketing- en p.r.-activiteiten wordt doorlopend het rendement van uitgaven gemonitord. Bij iedere uitgave wordt ingeschat wat het aan de kaartverkoop bijdraagt en/of in welke mate de merkbekendheid van PAARD hiervan profijt heeft. Deze inschatting is onder meer mogelijk doordat de marketing voor een steeds groter gedeelte online gebeurt: resultaten zijn direct beschikbaar en bijsturing is mogelijk. Er kan gesteld worden dat de fysieke marketing-uitingen (print, posters) ondersteunend zijn geworden aan de online media. Aan de online advertentiekosten werd in 2019 bijna € 90.000 van het marketingbudget besteed, een stijging van 55% ten opzichte van voorgaande periode.

De online marketing bood in 2019 steeds meer mogelijkheden tot maatwerk: door de specifieke target-mogelijkheden konden verschillende doelgroepen in hun eigen tone of voice worden aangesproken. Een extern bureau werd ingeschakeld om verschillende dashboards in Google Analytics in te richten waarmee de resultaten en conversies van diverse marketing-campagnes en -kanalen in detail te zien zijn.

Door de marketingresultaten kritisch te monitoren en doorlopend bij te sturen zijn de marketingbudgetten zeer effectief ingezet: per bezoeker is in 2019 € 1,30 uitgegeven aan marketing.

PERSONEEL:

Aan de verleiding om vanwege de volle PAARD-agenda extra personeel aan te nemen is niet toegegeven. De vele producties worden uitgevoerd door een relatief kleine kerngroep vast personeel die ondersteund wordt door de flexibele inzet van freelancers en oproepkrachten. Op deze manier is een deel van de personeelskosten 1 op 1 gerelateerd aan de hoeveelheid programma. In drukke tijden wordt opgeschaald en in rustiger tijden wordt er minder (externe) kracht ingehuurd. Met deze flexibele opzet is de personeelsinzet zo effectief en toekomstbestendig mogelijk ingericht.

ICT:

Aan de uitgavenkant kan ook gemeld worden dat de inzet van de planningssoftware Yesplan voor aanzienlijke tijdsbesparing heeft gezorgd. Als centraal, afdeling overschrijdend software-systeem is hierin alle relevante info omtrent kaartverkoop, productie, personeel, techniek en marketing in real time gekoppeld en voor de betrokkenen via de cloud beschikbaar.

KOSTENBESPARING:

Ook al is PAARD een groot poppodium, er wordt ook op de kleintjes gelet. Nieuwe apparatuur werd in 2019 deels bekostigd uit de verkoop van oude apparatuur. Er werd een eigen backline samengesteld waarmee gedurende het jaar flink bespaard werd op de inhuur van instrumentarium.

PUBLIEKSVERBREDING:

Het publiek van PAARD is maatschappelijk breed verdeeld. Binnen de grote verschillen in klasse-, afkomst of andere kenmerken is er een kenmerk dat overkoepelend is: de rol die muziek speelt in iemands leven. Deze rol is vaak leeftijd gerelateerd. Wij houden daarom vast aan de in eerdere jaren gedefinieerde leeftijd-gebaseerde doelgroep-verdeling: de Nieuweling (16-22 jaar), de Ontdekker (23-28 jaar), de Selecteur (29-39 jaar) en de Herbelever (39+).

Hoewel er binnen deze leeftijdsverdeling natuurlijk sprake is van tientallen (veranderlijke) subdoelgroepen die genre-gerelateerd zijn, proberen wij qua programma en qua marketing voor al deze groepen aansprekend programma te bieden.

Met feedback vanuit het publiek en vanaf de werkvloer worden kansen en missers geïdentificeerd en vindt er door middel van enquêtes online kwantitatief vergelijkend onderzoek plaats.

Twee keer per jaar wordt een informele ontmoeting tussen de PAARD-beleidsmakers en de PAARD-vriendenclub opgezet.

Er wordt doorlopend gezocht naar nieuwe mogelijkheden om nieuwe (sub)doelgroepen aan te trekken: de onlinemogelijkheden worden actief verkend en nieuwe platforms als TikTok, audiopodcasts, videocast en live-streaming zijn in 2019 uitgetoetst.

Ook met vernieuwende programmering en marketing wordt gezocht naar nieuwe publieksgroepen en naar manieren om bestaande groepen beter te bedienen. Voorbeelden hiervan zijn de reeds genoemde conceptenwedstijd en het Green Garden-festival waarvan de eerste editie augustus op het Malieveld plaatsvond.

Met dit genrefestival werd ruim baan gegeven aan veelkleurige afro- en urban muziek, een populaire stroming die naar ons idee in Den Haag nog niet adequaat door bestaande festivals werd bediend. PAARD heeft geleerd dat de marketing van nachtprogramma's een andere dynamiek kent dan concertpromotie. In 2019 is daarom een marketingmedewerker aangetrokken die specifiek voor de dance- en elektronische muziek wordt ingezet en daarmee het nodige maatwerk voor de nachtpromotie biedt. Omdat het Haagse nachtleven een sterke lokale component heeft, richt deze specifieke medewerker zich, naast de daadwerkelijke promotie, ook op de netwerkfunctie en het relatiemanagement die deze marketing nodig heeft.

Initiatieven als Green Garden, We Are Public, Symphonic Junction, het jongeren-alcoholbeleid en inhoudelijke aanscherping van onze programmering hebben gedurende 2019 voor een verschuiving in de leeftijdsverdeling van ons publiek gezorgd. Het 55+ publiek wist ons beter te vinden, hun aandeel steeg met 25% naar 18% van het totaal ten opzichte van 2018. Het aandeel van de dertiger en veertiger bleef beiden met ruim 20% nagenoeg gelijk. Het aandeel twintigers steeg een kleine 10% tot 33% van het totaal. De grootste daler waren de jongeren onder de twintig: hun aandeel nam met maar liefst 60% af tot 9% van het totaal. De handhaving van het alcoholbeleid en de bijbehorende risico's hebben er helaas voor gezorgd dat het moeilijk is specifiek programma voor deze groepen neer te zetten.

AANVULLENDE FINANCIERING:

Naast publieksinkomsten, subsidies, fondsen, zakelijke verhuur en sponsoring vonden we ook aanvullende financiering in de online donatiemogelijkheid bij de aanschaf van een ticket, de PAARD-Vriendenclub en een nieuw opgezette Businessclub.

Met de donatiemodule haalden we in 2019 ruim € 9459,50 op. Van de kaartkopers was 13% zo gul om een kleine donatie te doen.

De Vriendenclub had in 2019 een kleine 100 leden. De businessclub werd eind 2018 gepresenteerd, gedurende 2019 opgestart en zal haar waarde in 2020 bewijzen.

ZAKELIJKE VERHUUR:

Door de volle concertagenda was er een maximum aan het aantal mogelijke zakelijke verhuringen dat PAARD in 2019 kon huisvesten. Er zijn keuzes gemaakt waarbij de sociaal-maatschappelijke relevantie en diversiteit belangrijke beslisfactoren waren.

Zo zijn er verbintenissen aangegaan met Poolse, Oekraïense en Bulgaarse organisaties en vonden er events voor deze doelgroepen plaats. In samenwerking met Humanity House en het Ministerie van Buitenlandse Zaken werd een symposium over psycho-sociale gezondheid gehuisvest in PAARD. Diverse politieke partijen vonden hun weg naar PAARD en organiseerden bijeenkomsten voor hun leden. De kick-off van de Duurzaamheidskring Festivals en Evenementen vond plaats in PAARDcafé en er werd medewerking verleend aan een benefiet voor de ziekte ALS. Ook op het gebied van kennis en de doelgroep hoger opgeleiden werd een samenwerking aangegaan: de Science Cafés van de Nationale Wetenschapsorganisatie vonden het hele jaar plaats in PAARD.

PRIJSDIFFERENTIATIE:

Ook in 2019 bood Paard voor vrijwel alle shows de populaire Early Bird korting aan: 5 euro korting op je ticket voor de snelle beslissers.

De deelname aan We Are Public (WAP) beviel ons zeer goed: wij verwelkomden in 2019 1523 WAP-leden, waarvan een groot gedeelte bezoekers waren die nog niet eerder in PAARD was geweest.

De Ooievaarspas bood 50 % korting op de toegangsprijs en PAARD Vriendenclub-leden en CJP-houders kochten hun tickets met € 2,50 korting. In totaal maakten in 2019 zo'n 8776 mensen gebruik van de diverse kortingsmogelijkheden.

KOPPELING MET EN PROFILERING T.O.V. DEN HAAG

PROGRAMMATISCH:

PAARD heeft als poppodium een leidende positie in de Haagse regio, behoort tot de acht grote poppodia van Nederland en is een van de meest toegankelijke culturele instellingen van de stad. Wij presenteren ons allereerst ook als Haags podium, waarin de bezoeker zichzelf en Den Haag herkent. Wij zien het als onze

verantwoordelijkheid een hoogstaand en gevarieerd aanbod in popmuziek te programmeren, passend bij de regio Den Haag en dit te doen in een veelzijdig, goed geoutilleerd zalencomplex.

Deze rol betekent ook dat wij een taak hebben de lokale (pop)muziekcultuur te helpen floreren: het aloude principe Support Your Local Scene is hierbij in alle facetten terug te vinden.

Wij zetten ons in om de gehele keten van popmuziek, van klein tot groot, een passende plek te geven in de stad. De frequente programmering in het PAARDCafé zorgt ervoor dat jonge bands podiumervaring opdoen en gescout kunnen worden.

Een jaarlijks bandcoach-traject helpt bands een headline-show te ontwikkelen. In 2019 selecteerden wij de Haagse bands AVA NOVA en NIKO voor deze mogelijkheid. We brachten op Record Store Day een 7-inch vinylsingle van deze bands uit en stelden onze faciliteiten beschikbaar voor repetities en video-opnames. Het openstellen van onze podia voor jonge makers (GUAP, Ready To Play, Woorden Worden Zinnen) en beginnende co-producenten zorgt ervoor dat nieuw talent ervaring op kan doen. In 2019 waren meer dan duizend artiesten op de PAARD-podia te zien.

PAARD stelt zijn zalen tegen kostprijs beschikbaar aan bands die zich productioneel willen voorbereiden op de eerste grote show of tour. Onder meer de Haagse bands Son Mieux en AVA NOVA maakten in 2019 van deze mogelijkheid gebruik.

Het aanstellen van een speciale marketingmedewerker voor het nachtprogramma, het deelnemen aan de Nachtraad, de actieve rol in Clubhopping en de initiatie en/of uitbouw van de festivals als Grauzone, Green Garden, Sniester, Mondriaan Jazz, Rewire, Paard van Stal en de vele, vele samenwerkingen dragen allemaal bij aan de inhoudelijke en duurzame verbinding die Paard met Muziekstad Den Haag aangaat.

MAATSCHAPPELIJK:

PAARD zet zich actief in om de binding op maatschappelijk, zakelijk en sociaal draagvlak met de stad te versterken. Vanuit de functie Strategie & Partnerships wordt hier specifiek op ingezet. Met het zakelijk netwerkiniatief New Best Friends wordt de zakelijke markt verkend en brengen we lokale start ups, gevestigde bedrijven en overheidspartijen met elkaar in contact. Op de twee edities in 2019 waren zo'n 150 genodigden aanwezig.

Bij zakelijke verhuur wordt zo veel mogelijk gekozen in zee te gaan met organisaties die zich met maatschappelijk relevante thema's bezig houden. Zo zijn er partners op het gebied van (inter)nationale politiek, gezondheidszorg, wetenschap en duurzaamheid.

DUURZAAMHEID:

PAARD spant zichzelf in om de gehele bedrijfsvoering zo duurzaam mogelijk uit te voeren. We maken deel uit van de Duurzaamheidskring Den Haag waarin we ook onze kennis en ervaringen delen met onze culturele partners.

Binnen het PAARD-gebouw is waar mogelijk LED-verlichting geïnstalleerd. Onze drankglazen worden 100% gerecycled, ons afval wordt gescheiden en ook bij de inkoop houden we waar mogelijk rekening met de milieubelasting.

PAARD nam al 100% groene stroom (windenergie) af, maar eind 2019 zijn wij overgestapt naar een zo mogelijk nog groenere stroomleverancier: Haagse Stroom van het OM-collectief. Dat is lokaal opgewekte 100% groene stroom. Met OM is een partnership aangegaan waarbij PAARD als groot podium een voorbeeldfunctie voor consumenten heeft. Op het platte dak van het PAARD-gebouw zijn zonnecollectoren geïnstalleerd die in totaal het equivalent van 14 huishoudens aan stroom leverden.

DIVERSITEIT

PAARD omarmt diversiteit. We streven er naar een eerlijke en ondersteunende werkomgeving te bieden aan al onze werknemers, ongeacht hun leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, seksuele geaardheid, handicap, ras, kleur, nationaliteit, etnische en nationale afkomst, religie of aansluiting bij een politieke partij. PAARD wil met mensen werken die de uiteenlopende aard van de samenleving weerspiegelen.

Binnen ons eigen personeelbestand heeft bijna een derde een migratieachtergrond, hetgeen geldt voor zowel de hogere als de lagere functies. In onze Raad van Toezicht hebben de leden een brede maatschappelijke achtergrond en zijn ze met name geselecteerd op hun competenties, op interesse in (pop)cultuur en

betrokkenheid bij de Haagse regio. De diversiteit van de Raad van Toezicht op andere vlakken blijft een punt van aandacht.

Hoewel PAARD al een zeer divers programma, publiek en personeel kent en met vele diverse partners werkt, houden we een doorlopende focus op het bereiken van zo veel mogelijk uiteenlopende groepen mensen in de samenleving.

Wie geregeld verschillende programma's bij ons bezoekt, zal constateren dat PAARD een zeer uiteenlopend publiek trekt in etnische afkomst, leeftijd, maatschappelijke achtergrond en oriëntatie. Dat we veel -en ook veel kleine- evenementen organiseren, geeft ons de mogelijkheid heel veel verschillende doelgroepen te bedienen en dat komt onze diversiteit zonder meer ten goede.

PAARD heeft als grootste poppodium van de stad dan ook de taak om zoveel mogelijk verschillend publiek te bedienen. Samenwerkingen met GUAP en met de urban adviseur van CultuurSchakel leiden al jaren tot een cultureel divers bereik qua organisatie, achterban, leeftijd, afkomst en opleidingsniveau.

De diversiteit binnen de programmering is het gehele jaar zichtbaar, maar komt het meest tot zijn recht op onze festivals: van Woorden Worden Zinnen x Winternachten tot Mondriaan Jazz, van Paard van Stal tot Gnawa-Festival. Artiesten varieerden van wereldberoemde wereldmuziekmuzikanten als Bombino, Fatoumata Diawara en Habib Koité tot underground parels als Ammar 808 en Vaudou Game. Ook op internationaal vlak zagen wij in 2019 een flink aantal bands de revue passeren, variërend van levende legende Billy Ocean tot upcoming popidool Mahalia. Diversiteit binnen de programmering wil echter niet zeggen dat het publiek van dergelijke programma's een afspiegeling hiervan is. Om dit te bewerkstelligen zullen wij met de samenwerkingspartners de krachten moeten bundelen op het gebied van publiciteit en activeren van de achterban.

Dit is dan ook nog lang geen afgerond proces. Het biedt voldoende uitdagingen voor de komende jaren en voldoende aanknopingspunten om deze uitdagingen met kans op succes tegemoet te treden.

PAARD FEITENBLAD 2019

CIJFERS	2019	2018	2017
Totaal aantal bezoekers (incl. café en gasten)	245.784	251.103	242.191
Aantal bezoekers concerten	77.990	71.650	69.965
Aantal bezoekers dance	49.123	46.513	44.275
Aantal bezoekers festivals	17.030	10.380	17.281
Aantal bezoekers Pophotspot	26.647	31.888	29.500
Aantal bezoekers commerciële verhuur	7.546	9.214	8.986
Gasten/diversen/pr kaarten	8.130	16.201	14.428
Aantal bezoekers op locatie	9.066	7.975	5.116
Aantal bezoekers Paard Café	50.252	57.282	52.640
Totaal aantal activiteiten (incl. café)	723	708	631
Aantal concerten grote en kleine zaal	219	184	187
Aantal dance optredens	97	94	85
Aantal festivals	21	14	13
Aantal commerciële verhuringen	31	37	31
Aantal concerten op locatie	46	55	23
Aantal concerten Paard Café	274	288	283
Literatuur/dans/theater/comedy/overig	35	36	9
Totaal uitgaven (X € 1000)	5.176	5.055	4.594
Waarvan programmakosten	3.096	3.026	2.658
Waarvan personeel en organisatie	1.608	1.559	1.490
Waarvan huisvesting	472	470	446
Totaal inkomsten (X € 1000)	5.123	5.139	4.805
Waarvan entree	2.250	2.298	1.975
Waarvan horeca (netto)	971	961	970
Waarvan fondsen/sponsoring en overig	433	435	409
Waarvan subsidie	1.464	1.437	1.409
Rentebaten	6	7	7
Deelneming	0	1	35
Exploitatieresultaat (voor BB en L)	-53	84	211
Percentage subsidie (ex eenmalige bijdragen)	29	28	29
Percentage subsidie excl. huisvesting	19	19	20

SAMENSTELLING RAAD VAN TOEZICHT

FUNCTIE

Voorzitter:	Marjolein de Jong
Penningmeester:	Richard Borsboom
Lid Raad van Toezicht:	Andrew van Esch
Lid Raad van Toezicht:	Ezau van Stapele
Lid Raad van Toezicht:	Simone Tettero
Lid Raad van Toezicht:	Jeroen Wielard

CONTACT:

Mw. Majel Blonden
Directeur
majel@paard.nl

REDACTIE:

Majel Blonden, Henk Koolen, Bas de Wit, René van der Zee,
Eva von der Assen, Conchitta Bottse, Gwen Peroti

OPMAAK:

Robert Muda van Hamel / Spacebar